

860 ДНІВ.

НЕМОЖЛИВЕ ЗАВДАННЯ. НЕЙМОВІРНА ПОДОРОЖ.

A man with a large blue backpack is wading through a shallow, muddy river in a dense jungle. He is wearing a green t-shirt and grey shorts. He is holding a machete in his right hand. The water is splashing around his legs. The background is filled with tall trees and lush green foliage.

Ед Стаффорд *уздовж*
АМАЗОНКИ

Київ TEMP
PORA 2012

УДК 82–92 (282.281,3) «20»
ББК 76.01 (7) 6
С 78

Переклад: Андрій Бондар
Редакція: Лесь Белей
Верстка та дизайн: Микола Койдан

Стаффорд Ед

С 78 Уздовж Амазонки. 860 днів. Неможливе завдання. Неймовірна подорож. – К.: Темпора, 2012. – 280 с., іл.

ISBN 978-617-569-084-0

Ед Стаффорд перший у світі пройшов пішки вздовж усієї течії Амазонки – від її витоків у горах Перу до гирла на заході Бразилії. Ця книжка – це спогади про неймовірну експедицію, яка увійшла у Книгу рекордів Гіннеса. Автор описує джунглі, їхніх мешканців і свій досвід доведення тіла до меж витривалості.

Книга розрахована на мандрівників, екологів, етнологів, усіх, кого зацікавить запропонована тематика.

Переклад здійснено за виданням: Ed Stafford *Walking the Amazon. 860 Days. The Impossible Task. The Incredible Journey*

Видання здійснено у рамках видавничих проєктів ЕСЕМ Медіа Україна.

ISBN 978-617-569-084-0

© Ed Stafford, 2011
© ЕСЕМ Медіа Україна, 2012
© Темпора, 2012

Зміст

Передмова	7
Пролог	9

Частина 1: ПЕРУ ТА ВИТОКИ АМАЗОНКИ

1	Від зачаття до народження	12
2	Пошуки витоків Амазонки	34
3	Перехід найглибшого каньйону у світі	51

Частина 2: ЧЕРВОНА ЗОНА

4	Червона зона	66
5	Ашанінка	80
6	Гадіель «Чо» Санчес Рівера	93

Частина 3: БЕЗРАДІСНИЙ ПОХІД ДО КОЛУМБІЇ

7	«Наглядай за своїм грінго або ми відріжемо йому голову»	108
8	Депресія	122
9	Зцілення в Ікітосі	138
10	До Колумбії стежкою наркоторговців	155

Частина 4. БРАЗИЛІЯ

11	Вхід до Бразилії	170
12	Голод	186
13	«Quando hay – hay. Quando no hay – no hay»	203
14	«Присвята»	222
15	«А він не надто говіркий, цей грінго»	234
16	Фінальний ривок	254
	Епілог	269
	Список спорядження для подорожі вздовж Амазонки	271
	Подяки	275

Пролог

Після отримання категоричного попередження по короткохвильовому радіо, мовляв, нас уб'ють, якщо ми наважимося продовжити свою подорож, ми спустились проти течії річки і потрапили на вкритий рінню острів на середині Амазонки. Я доправив мій набитий спорядженням пліт на каламутне мілководдя, зняв важкий рюкзак із затерплої, брудної спини і кинув його в гумовий човен.

«*Mira, Ed, atrás.* Еде, поглянь назад», – тихенько проказав Чо. Озираючись, я побачив п'ять дерев'яних каное, які швидко наближалися до нас, повні тубільних мешканців. Чимало з них стояли у вузьких човнах; луки натягнуті, стріли спрямовані на нас. Ті, що сиділи, посилено працювали великими дерев'яними веслами.

Блядь. Моя футболка прилипла до тіла і піт стікав скронями. Я стояв нерухомо, але серце гупало у грудях, адреналін заливав мозок, дозволяючи швидко усвідомити навислу небезпеку. Сприйняття часу вповільнилось. Дерев'яні човни плавно перетинали неспокійну річку. Небезпека, до якої було недалеко, постала в обрамленні навислої позаду стіни зелених джунглів. Брунатні обличчя чоловіків і жінок племені ашенінка світились войовничістю та жорстокістю, розмальовані лініями яскраво-червоного кольору. Я помітив, що всі жінки тримали в руках мачете.

Коли човни пристали до берега, тубільці вискочили й кинулися просто до нас. Тепер обличчя чоловіків із вибалушеними білими очима налились кров'ю, а жінки скидалися на одержимих. Вони обеззброїли нас із Чо. Тікати було нікуди – ми опинилися на острові, неначе звірі в пастці. Усі органи чуття були насторожені, а наша свідомість відкидала все, що не відповідало бажанню негайно звільнитись.

До Колумбії стежкою наркоторговців

Пebas – дивне перуанське місто. Без доступу до автомобільних шляхів, воно цілковито залежне від річки і в ньому мешкає велика кількість геїв. Слід відзначити, що геї в перуанських громадах набагато більш показні й екстравагантні, ніж в інших країнах. Можливо, у культурах, які сповідують махізм, люди приречені вдаватися у крайнощі, щоб якимось підбадьорити себе. Як наслідок, у Пebaсі були команди манірних волейболістів, які вишивали міською площею, що виходила прямо на Амазонку. По-справжньому вражало те, що вони рухалися, немовби жінки, коли гуляли і спілкувалися між собою, але в момент початку гри вони перетворювалися на вправних чоловіків, які жбурляли м'яча з однієї половини майданчика до іншої з приголомшливою силою. Після безкомпромісної боротьби вони поверталися до своєї манірної поведінки, вітаючи один одного театральними поцілунками та дівчачими хіхіканнями.

Самопроголошений Володар Пebaса був відомим художником на ім'я Франсіско Гріппа – для друзів Панчо. Франсіско мешкав у неймовірно багатому особняку із панорамою всього міста, дозволяючи кожному мандрівникові, який проїжджає через Пebaс, безкоштовно зупинитись у своєму будинку – на велике роздратування власників єдиного в місті готелю. Франсіско пояснив, що він робить це тому, що хоч він і перуанець, він пишається своїми подорожами і полюбляє зустрічатися з людьми, які відвідують його місто. Якщо гості захочуть, то можуть купити одне або й більше його величезних яскравих полотен із зображенням Амазонки, які висять у його гігантській галереї.

Франсіско замолоду трохи був гульвісою, а його теперішня дружина – юна красуня. Історії про гулянки, які він влаштував у своїй подібній до замку резиденції, досі залишалися темою для розмов у місті.

У нього гостював Мартін Стрел – словенський плавець на довгі дистанції, коли був тут торік, і в нашому безумстві він також відіграв певну роль, бо був добрим до нас. Ми залишилися в нього на кілька днів, встигнувши переговорити з великою кількістю людей про те, як нам потрапити звідси до Бразилії пішим ходом. Ми значною мірою змирилися з тим фактом, що нам доведеться йти через Колумбію, і чимало людей попереджали нас про небезпеку *FARC*, горезвісної партизанської групи марксистів-ленінців, і наркоконтрабандистів.

Вірний економ Франсіско на ім'я Воррен знайшов для нас на вигляд професійного провідника – Хуана Родрігеса да Сілву. Хуан був лісорубом, який певний час служив в армії. Це був найсильніший перуанець, якого мені довелося побачити за весь час мого перебування в Перу. Його руки й ноги були як у бодіблдера, і я б ніколи не повірив, що він ніколи не ходив до атлетичної зали, якби не знав, що жодної атлетичної зали в радіусі 800 кілометрів не було. Він став таким сильним, тягаючи в лісі грубезні дерев'яні дошки на великі відстані. Він був енергійний, зацікавлений у подорожі і обізнаний у місцевості, прилеглій до колумбійського кордону.

Хуан розповів, що там є чимало стежок, більшість яких використовують лісоруби та наркоконтрабандисти. Мені одразу ж сподобався Хуан: він був розумний та професійний, і, як багато наших супутників, колишніх військових, він мандрував за межами рідного міста, що додавало йому досвіду та мудрості, яких бракувало людям, що ніколи не покидали своїх обійсть.

Ми вирушили з 21-денним запасом їжі, чого з нами досі не траплялося. Наші наплічники були дуже важкими, а Хуан ніс великий полотняний мішок із лямкою навколо чола. Зливи тепер стали нормою. Я не пам'ятав, коли був останній сухий день.

Не певен, чи існувала якась особлива причина, але нам із Чо ходьба одразу ж видалася важкою. Ми мали важчі наплічники й відвикали від пересування горами після такого тривалого ходіння рівниною, Хуан легко виривався вперед. Чо це давалося взнаки більше за мене, і я трохи почав переживати за його здоров'я. Вночі у нього почалися шлункові болі і він вряди-годи блював кров'ю. У кожному разі, ми з Чо старалися з усіх сил, і стало зрозуміло, що Хуан був дещо розчарований і здивований нашою неспроможністю швидко

рухатися. Ми мусили просити про частий відпочинок, що ні з ким із нас раніше ніколи не траплялося, і були збентежені власною слабкістю.

Ми проминули невеличке рибальське селище, де при дорозі працював один із Хуанових друзів – Боруґа. Хуан повернувся й запитав мене, чи, на мою думку, буде легше, якщо інша особа розділить із нами вагу наших наплічників, і я пристав на цю пропозицію. Справжнє ім'я Боруґи було Мойзес Сорія Гуане. Він одразу ж погодився приєднатися до нас. Сказав, що йому потрібно п'ять хвилини, щоби на три тижні попрощатися з дружиною та дітьми. Боруґа та Хуан раніше працювали разом на лісозаготівлі й обоє звикли тягати важкі колоди у джунглях далеко від дому. Вони неймовірно легко справлялися з вагою і, оскільки ми з Чо мали групове спорядження (техніку для зв'язку, кухонне й медичне обладнання), вони розділили більшу частину харчів поміж собою. Мушу відзначити, що це були найкращі провідники за всю нашу подорож. Обоє були колишніми військовими та лісорубами. Вони абсолютно природно почувалися в лісі, будучи навіть більш вправними за братів Донґо, і обоє були дуже сильними. Попри велику вагу на спинах, вони весь день швидко йшли без найменших проблем. Я був найслабшим. Ці чоловіки обоє мали зросту між 165 і 172 сантиметрами, тоді як мій зріст сягав 182 сантиметрів. Але вони були набагато краще сформовані та збудовані за мене завдяки постійному тяганню важких колод через безлюдні джунґлі.

Через кілька днів нестримного дощу Чо почало ставати все гірше.

Повітря робилося прохолоднішим, а постійна волога погано впливала на його здоров'я. Одного ранку ми прокинулися в одному з останніх лісових селищ перед початком великого шляху через незаселений дощовий ліс. Ми з Хуаном прокинулися рано, і я кинув погляд на наш подальший маршрут. Вода була надто висока для початку подорожі в той день – стежки були заповнені водою по груди або навіть вище. У Хуана з Боруґою не було водонепроникних гумових наплічників, як у нас, тому вони не могли плисти за нами по воді зі своїми рюкзаками, не замочивши все спорядження. Ми вирішили перечекати день, і я пішов поділитися з Чо нашим планом.

Я зробив дві серйозні помилки у плануванні цього етапу подорожі. По-перше, за часовий номінал я вибрав хронометраж Хуана. Коли він сказав, що шлях забере двадцять днів, мені хотілося повірити йому, оскільки це був оптимістичний прогноз. Безумовно, я повинен був звірити хронометраж із мапою, але не зробив цього.

По-друге, я довірив підрахунки та закупівлю харчів Чо та Хуанові. Через сім днів шляху з'ясувалося, що їжі в нас залишилося лише на три дні. У цьому місці я вирахував, що між нами та Колумбією – від 15 до 20 днів шляху.

Ми відступили від річки набагато далі, ніж я очікував, і, як наслідок, вийшли поза межі мап із мірилом 1:100 000, що покривали лише прирічкову смугу. У мене була мапа цієї частини Перу з мірилом 1:1 000 000, але річка не була докладно нанесена, оскільки це була аеронавігаційна карта. Отримати точні дані з мапи мірилом 1:1 000 000 щонайменше важко. *Google Earth* дав би потрібну відповідь, але над усією територією якраз висіла неймовірно велика біла хмара, затуляючи джунглі внизу.

Ми скоротили пайки та почали вшиватися з лісу. Після двох днів дуже обмеженого раціону Чо повернувся до мене, коли ми входили до потенційного місця для табору, і проказав: «Бог подасть!». «Так, це точно», – сказав я про себе, вважаючи його слова початком чергової проповіді про Бога, але лише згодом побачив, що він має на увазі. В опалому листі гніздилася велика червонолапа черепаха. Такі черепахи проходять у категорії «найменшого рівня охорони» згідно з *CITES* (міжнародної угоди урядів про охорону загрожених видів тварин), а оскільки в нас було сутужно з харчами, на міркування в царині етики часу не було.

Боруґа вбив черепаху, поки Хуан розпалював вогонь. Я уважно стежив за їхніми діями. Хуанова техніка розпалювання вогню відрізнялася від більшої, оскільки він узагалі не використовував маленьких трісок. Він знаходив суху гілку завтовшки у 4–6 сантиметрів і робив основу, аби підняти вогонь над вологим ґрунтом за допомогою розколотих наполовину колод, поклавши суху внутрішню сторону нагору. Потім він обстругував кілька разів одну колоду для отримання сухої стружки, яку викладав на платформу. Потім він обкладав великими гілками стружку, як шпиці колеса, і запалював вогонь за допомогою грудки смоли, яку зрізав з дерева за допомогою мачете. У результаті приблизно за десять хвилин розгорявся сильний вогонь, навіть попри те, що за останні дні безперестанку лило. Засмажена Боруґою черепашча печінка в часнику й олії була надзвичайно смачною.

Неймовірно, але наступного дня ми знайшли ще одну черепаху, дикі помідори, різноманітні горіхи та дикі банани. Боруґа продовжував вражати, продемонструвавши свої неабиякі рибальські здібності. Коли ми розбили табір, він зник і повернувся згодом із посмішкою, несучи в руках сома, форель і кількох крабів. Чо спробував навчитися в нього цього мистецтва

До Колумбії стежкою наркоторговців

і почав отримувати задоволення від риболовлі, поволі стаючи все вправнішим рибалкою. Ми розкошували і бойовий дух у нас був високий попри те, що їжі, призначеної на наступні три тижні, вистачало лише на три дні.

Пробираючись крізь джунглі © Keith Ducatel

Наш первый сезон повеней © Keith Ducatel

Ви проглянули чи прочитали демо-версію книжки Еда Стаффорда
«Вдовж Амазонки».

Якщо книжка вам сподобалася, ви можете:

1. Замовити її у видавництві «Темпора»

www.tempora.com.ua

за відпускнуою ціною видавництва з доставкою по Україні
за телефоном +38 (044) 234-46-40, відділ реалізації пані Ольга

2. Довідатися про наявність за телефоном та купити в книгарні «Є»:

м. Київ

вул. Лисенка, 3

Тел.: (044) 235-88-50

вул. Спаська, 5

Тел.: (044) 351-13-38

пр. Повітрофлотський, 33/2

Тел.: (044) 275-67-42

вул. Саксаганського, 107/47

Тел.: (044) 383-61-49

м. Харків

вул. Сумська, 3

Тел.: (057) 731-59-49

м. Львів

просп. Свободи, 7

Тел.: (032) 235-73-68

м. Володимир-Волинський

вул. Ковельська, 6

Тел.: (03342) 2-19-57

м. Вінниця

вул. Соборна, 89

Тел.: (0432) 52-93-41

м. Івано-Франківськ

вул. Незалежності, 31

Тел.: (0342) 72-25-02

м. Тернопіль

вул. Валова, 7-9

Тел.: (0352) 25-44-59

Ми заходили на територію, де зустріч із великими амазонськими створіннями була більш ніж імовірною: бушмейстер – найбільша гримуча змія на світі; чорний кайман – найбільша м'ясоїдна рептилія Південної Америки; стада із сотень лютих бойових кабанів з небезпечними іклами; невлонні пуми та, звісно ж, величні ягуари. [...] Усе пізнається в порівнянні, тому, якщо тобі довелося іти впродовж 639 днів, то десятиденний відтинок шляху через невідомі джунглі, де за всю історію селища не ступала нога людини, наскільки пригадують його мешканці, здається нічим.

TEMP
PORA

ISBN 978-617-569-084-0

9 786175 690840 >